

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

מסמך בפישוט לשוני

המכון הישראלי
להגשה קוגניטיבית
אגודת עמי והקריה האקדמית אונו

אגודת עמי
אגודה לטיפול באנשים
עם מוגבלות שכלית התפתחותית

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

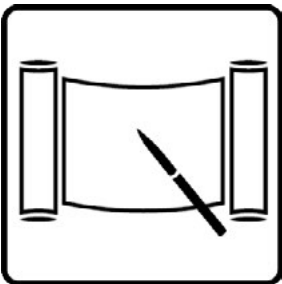
הערה: המידע בחוברת זו עוצב במיוחד.
אם קשה לנו, אפשר לבקש עזרה מאדם שסומכים עליו.
אפשר לבקשר מאותו אדם להסביר לנו מה כתוב בחוברת.

מועד היום - מתי מציינים את יום השואה והגבורה?

ערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה (או בקיצור: יום השואה),
מתקיים כל שנה בתאריך כ"ו בניסן.
השנה, ערב יום השואה מתקיים ביום שני בתאריך 20.4.2020.

יום השואה מתקיים ביום שאחרי, בתאריך כ"ז בניסן.
השנה, יום השואה מתקיים בתאריך 21.4.2020.

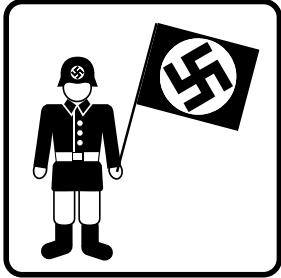

מקור היום - למה מציינים את יום השואה והגבורה?

יום הזיכרון לשואה ולגבורה או יום השואה
הוא יום שבו כל המדינה עצובה.
זה יום שבו מכבדים אנשים שמתו בשואה.

לפני כמעט מאה שנים הייתה **מלחמת העולם ה-2**.
מלחמת עולם היא מלחמה של הרבה מדינות בעולם.
המלחמה נמשכה 6 שנים.
בין האנשים שנלחמו במלחמת העולם ה-2

היו גרמנים שקראו להם **נאצים**.
הנאצים שלטו בגרמניה בזמן מלחמת העולם ה-2.

במהלך המלחמה היתה השואה.
בשואה הנאצים הרגו הרבה אנשים.
בשואה הנאצים רצחו (הרגו) 6 מיליון יהודים.
6 מיליון זה מספר גדול מאד.
זה כמעט כמו כל האנשים שגרים היום בישראל.
גרמניה הפסידה במלחמה.
אחרי שגרמניה הפסידה, הנאצים הפסיקו להרוג יהודים.

ביום כ"ז בניסן התקיים **מרד** (התנגדות) גטו ורשה.
מרד גטו ורשה היה מרד חשוב בשואה.
במרד היה ניסיון של היהודים להתנגד לנאצים.
במרד היהודים נלחמו באומץ נגד הנאצים.
המרד לא הצליח והגרמנים ניצחו.
אנחנו מציינים את יום השואה ביום של מרד גטו ורשה.
התאריך הזה מזכיר לנו את המרד (התנגדות) ואת השואה.

מנהגי היום – מה עושים ביום השואה?

בערב יום השואה אפשר להשתתף בטקס זיכרון. ביום השואה הזה, אנחנו נשארים בבית בגלל נגיף קורונה. ביום השואה הזה אפשר לראות את טקס ערב יום השואה המרכזי בטלוויזיה. הטקס משודר בערב יום השואה, ביום שני, בתאריך 20.4.2020, בשעה 8 בערב, בטלוויזיה. הטקס משודר גם בפישוט קולי (בשפה פשוטה וברורה). מי שרוצה לראות את הטקס ולשמוע פישוט קולי, **יכול ללחוץ כאן**.

ביום השואה עושים דברים שמזכירים את האנשים שמתו בשואה. ביום השואה עושים דברים שמכבדים את האנשים שמתו בשואה. ביום השואה זוכרים את האומץ של היהודים בשואה.

מוזיאון "יד ושם"

יד ושם הוא מוזיאון בעיר ירושלים. מוזיאון **יד ושם** פועל כדי להזכיר לאנשים את השואה. במוזיאון **יד ושם** מספרים את הסיפור של העם היהודי לפני השואה ובזמן השואה. במוזיאון **יד ושם** אוספים חפצים (דברים) של אנשים שהיו בשואה. במוזיאון **יד ושם** אוספים גם מסמכים וסיפורים על השואה. במוזיאון **יד ושם** אוספים את שמות האנשים שמתו בשואה. במוזיאון **יד ושם** חוקרים את מה שקרה בשואה. ביום השואה מתקיימת במוזיאון **יד ושם** אספה גדולה. אפשר לבקר במוזיאון **יד ושם** וללמוד במוזיאון על השואה והגבורה.

טקס יום השואה

ביום השואה מקיימים **טקסי זיכרון** (אירועים של זיכרון) בכל הארץ.

בטקס אומרים תפילות לזכר האנשים שמתו בשואה.

בטקס שומעים סיפורים של אנשים שהיו בשואה.

בטקס מניחים זרים של פרחים לזכר האנשים שמתו בשואה.

לטקס של יום השואה נוהגים ללבוש חולצה לבנה. החולצה הלבנה מסמלת שזה יום חשוב.

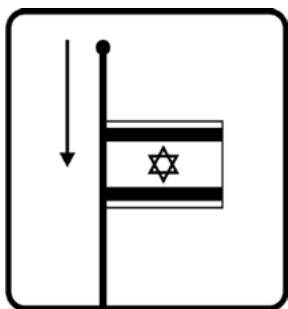

בכל שנה מתקיים גם טקס אחד מרכזי (גדול).
הטקס הגדול מתקיים במוזיאון **יד ושם** בירושלים.
בטקס המרכזי מדליקים 6 משואות (לפידים).
את המשואות מדליקים **ניצולי השואה**.
ניצולי שואה הם אנשים שהמשיכו לחיות אחרי השואה.

צפירת זיכרון

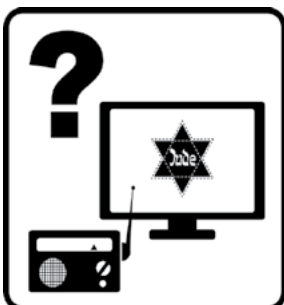
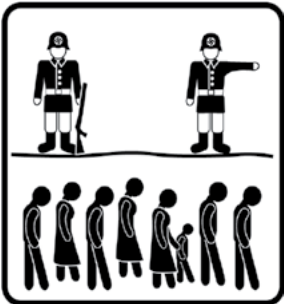
ביום השואה, בשעה 10 בבוקר,
שומעים צפירת זיכרון בכל הארץ.
צפירה היא צליל חזק ורצוף שמסמל **אָבֵל**.
כשיש צפירת זיכרון אנחנו עוצרים כל מה שאנחנו עושים.
מי שיכול עומד במקום בשקט.
בזמן הצפירה אנחנו חושבים על השואה.
בזמן הצפירה אנחנו זוכרים את 6 מיליון היהודים
שמתו בשואה.

מורידים את הדגל לחצי התורן

תוֹרֵן הוא עמוד גבוה.
על התורן תולים את דגל ישראל.
יש תורן עם דגל ישראל בכל מני מקומות של המדינה
למשל, בכנסת.
כל השנה, דגל ישראל תלוי בקצה של התורן.
ביום הזיכרון מורידים את דגל ישראל **לחצי התורן**.
כלומר, מורידים את דגל ישראל לאמצע התורן.
הדגל בחצי התורן מסמל **אָבֵל לאומי** (של כל המדינה).

מצעד החיים

צעדה היא שורה של הרבה אנשים שהולכים יחד. במהלך השואה נהגו לערוך **צעדות מוות**. **בצעדות המוות**, הנאצים הכריחו את היהודים ללכת רחוק. **בצעדות המוות** אנשים הלכו כל היום וכל הלילה. **בצעדות המוות** היה קר. **בצעדות המוות** אנשים היו רעבים. **בצעדות המוות** הרבה אנשים מתו. כיום, עושים לפני יום השואה צעדה מיוחדת באושוויץ שבפולין. לצעדה הזו קוראים "מצעד חיים". ב"מצעד החיים" זוכרים את מה שקרה בשואה. ב"מצעד החיים" משתתפים הרבה יהודים מכל העולם. בסיום "מצעד החיים" עושים טקס זיכרון.

מה רואים בטלוויזיה ביום השואה? מה שומעים ברדיו ביום השואה?

ביום השואה רואים בטלוויזיה תוכניות עצובות. ביום השואה שומעים ברדיו מוסיקה עצובה. אפשר לשמוע ברדיו ובטלוויזיה סיפורים של אנשים שהיו בשואה. לפעמים רואים תמונות של החיים הקשים בזמן השואה. לפעמים רואים תמונות עצובות של מוות בשואה.

תפילות מיוחדות ליום השואה

יש תפילות מיוחדות ליום השואה.
נוהגים לומר את התפילות במהלך טקסי הזיכרון.

תפילת "אל מלא רחמים"

תפילת אל מלא רחמים היא תפילה בה מזכירים את מי שנפטר (מת).
קוראים תפילת אל מלא רחמים ליד הקבר של מי שנפטר.
ביום השואה מתפללים את תפילת אל מלא רחמים
כדי לזכור את 6 מיליון היהודים שמתו בשואה.

תפילת "יזכור"

תפילת יזכור היא תפילה בה מזכירים את מי שנפטר.
קוראים את תפילת "יזכור" בבית הכנסת.
ביום השואה אנחנו מבקשים מאלוהים לזכור את היהודים שמתו בשואה.

קדיש יתום

קדיש יתום זו תפילה שאומרים לזכר אבא או אמא שמתו.
ביום השואה אומרים אותה לזכר כל היהודים שמתו בשואה.

העיירה בוערת

מילים ולחן (מנגינה): מרדכי גבירטיג
תרגום (לכתוב בעברית): אברהם לוינסון

זה שיר שמשמיעים בטקס יום השואה והגבורה.
השיר מספר על עיר שנשרפה.
בשיר האנשים מבקשים שיצילו אותם.

ואתם חובקים ידים
בלי הושיט עזרה,
בלי כבות את אש הלהב,
אש העירה.
שרפה, אחים, שרפה!
רק בידכם בלבד היא
העזרה.
חיש הושיטו יד אוהבת
והצילו מהמות,
בדמכם כבו שלהבת,
חיש כבו בדם.
מרחוק אל תעמדו,
כי האש עולה.
אל נא תחבקו ידים,
השרפה גדולה!

שרפה, אחים, שרפה!
עירתנו בוערה כלה,
בה רוחות שחרות יסערו,
להבות חרבן יבערו,
עקבותיה לא נשארו,
היא עולה באש.
ואתם חובקים ידים
בלי הושיט עזרה,
בלי כבות את אש הלהב,
אש העירה.
שרפה, אחים, שרפה!
קרובה, חס וחלילה, השעה,
כי הלהבות יתמידו,
את כלנו פה ישמידו,
רק שרידי קירות יעידו
מה שפה הייה.

מילים חשובות

מילים חשובות

הסבר

מילה

אומץ לעשות משהו מסוכן או מפחיד.

גבורה

החודש ה-7 בשנה העברית.

ניסן

אדם שלא מת באסון גדול.
ניצול שואה הוא אדם שהמשיך לחיות אחרי השואה.

ניצול

לזכור לתמיד.

להנציח

אירוע חגיגי וחשוב
אירוע בו נוהגים לעשות מעשים קבועים.
למשל, אירוע הזיכרון במוזיאון יד ושם.

טקס

תּוֹרָן

עמוד שתולים עליו את הדגל.

לאומי

משהו של המדינה.
למשל, הדגל של המדינה.

משואה, לפיד

מקל שבחלק העליון שלו מדליקים אש.

צפירה

קול חזק ורצוף שמסמל אָבֵל
כשיש צפירת זיכרון אנחנו עוצרים כל מה שאנחנו עושים.
מי שיכול עומד במקום בשקט.

צעדה

הרבה אנשים שהולכים יחד.

נפטר

מת.

צעדות מוות

בצעדות המוות, הנאצים הכריחו את היהודים ללכת רחוק.
בצעדות המוות הרבה אנשים מתו.
בצעדות המוות השומרים הנאצים הרגו הרבה יהודים.

סדר החגים והמועדים (ימים מיוחדים) לאורך השנה

ראש השנה

יום הכיפורים

סוכות

שמחת תורה

היום הבינלאומי לזכויות אנשים עם מוגבלות

חנוכה

טו בשבט

יום המשפחה

פורים

פסח

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה

יום העצמאות

ל"ג בעומר

יום ירושלים

חג שבועות

ט"ו באב

ימי תענית